

Junta Electoral de les Illes Balears

Núm. de Registre **214/15 i 227/15**

Data: **20 d'abril i 22 d'abril de 2015**

Autor: **Sr. Antonio Gómez Pérez. Representant general del Partit Popular.**

Presentat davant: **Junta Electoral de les Illes Balears.**

Assumpte: **Escrit de denúncia contra la FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE PARES I MARES D'ALUMNES (FAPA MALLORCA) en el qual se sol·licita que se suspengui i es prohibeixi la campanya denominada "Pensa-hi" desenvolupada per la FAPA.**

Antecedents

- a) Mitjançant el document RGE núm. 214/15, de 20 d'abril, el representant general del *Partit Popular* en el procés electoral d'eleccions al Parlament de les Illes Balears 2015, Sr. Antonio Gómez Pérez, interposa un escrit de denúncia contra la campanya promoguda per la FAPA denominada "Pensa-hi", que fou presentada al públic dia 9 d'abril de 2015 en un acte celebrat a la Plaça del Tub de Palma de Mallorca i que es desenvolupa a través de la pàgina web de l'organització esmentada (www.fapamallorca.org), així com també de les pàgines corresponents a les xarxes socials Twitter i Facebook.

Posteriorment, el representant general del *Partit Popular*, en el document RGE núm. 227/15, de 22 d'abril, amplià el contingut de la denúncia, incloent-hi les noves accions de promoció de la campanya dutes a terme a la pàgina web i a les xarxes socials esmentades des de la formulació de la queixa davant aquesta Junta Electoral.

En els escrits de denúncia i de la seva ampliació, el representant del *Partit Popular* destaca que la finalitat de l'esmentada campanya impulsada per la FAPA consisteix a incidir en el vot dels electors, primer, a favor d'uns concrets partits polítics, integrants en el seu dia del govern denominat "*Pacte de Progrés*", i, segon, en contra del *Partit Popular*; i pròpiament en actes de campanya electoral que les persones jurídiques tenen vedats de realitzar des de l'inici del període electoral.

Afegeix que, a partir de la lectura dels documents i de la visualització d'imatges inserides en els llocs web esmentats, es realitza una orientació del vot dels destinataris.

Junta Electoral de les Illes Balears

Aquesta orientació de la intenció de sufragi resulta de l'estudi comparatiu de dades que inclou, que atribueix els de caràcter favorable al "Pacte" i els negatius al "PP", a més d'inserir fotografies de líders polítics que integraren el "Pacte" donant suport a la campanya i exhibint-ne el símbol.

b) La Junta Electoral de les Illes Balears, els dies 20 i 22 d'abril, admeté a tràmit els documents i n'acordà la tramesa a la FEDERACIÓ DE PARES I MARES D'ALUMNES (FAPA) per a la formulació de les al·legacions que es considerassin pertinents, i fixà, per a la seva presentació davant aquesta Junta Electoral, un termini que acabava dia 24 d'abril a les 13.00 hores.

c) En data 24 d'abril (RGE núm. 257/15), s'han presentat les al·legacions per part del representant de la FAPA, tot invocant que:

1) La campanya "Pensa-hi" es tracta d'una acció informativa sobre l'estat actual de l'educació a Balears, que divulga dades objectives subministrades bé pel Ministeri d'Educació o bé per la conselleria corresponent, per tant és una informació pública, veraç i accessible, efectuada en defensa de l'educació.

2) L'article 50 apartats 4 i 5 de la LOREG, reguladors del concepte de campanya electoral i de la interdicció de la seva realització per part de persones jurídiques, s'ha d'interpretar d'una forma restrictiva, en ares de la llibertat d'expressió reconeguda constitucionalment com a dret fonamental, amb cita de diverses sentències del Tribunal Constitucional, com les núm. 170/2008, 10607/2006 i 101/2003.

3) Aquesta acció informativa no es tracta d'una actuació aïllada per part de la FAPA, sinó que ha estat subscripta per la major part de membres de la comunitat educativa i, a més, el seu contingut es relaciona plenament amb l'objecte i les finalitats de la federació d'associacions FAPA.

4) Quant a l'ampliació de la denúncia, manifesta que demostra la intenció del partit polític denunciant de tancar l'accés a la informació i a l'exercici de la llibertat d'expressió durant el període electoral.

Fonaments de dret

Junta Electoral de les Illes Balears

1. Article 19 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, i article 10 de la Llei 8/1986, electoral de la comunitat autònoma de les Illes Balears pel que fa a la competència d'aquesta Junta.

2. Articles 50.4 i 50.5 de la Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general (LOREG), després de la modificació operada per la Llei Orgànica 2/2011, de 28 de gener: "*4. Se entiende por campaña electoral, a efectos de esta Ley, el conjunto de actividades lícitas llevadas a cabo por los candidatos, partidos, federaciones, coaliciones o agrupaciones en orden a la captación de sufragios.*

5. Salvo lo dispuesto en el apartado 1 de este artículo, ninguna persona jurídica distinta de las mencionadas en el apartado anterior podrá realizar campaña electoral a partir de la fecha de la convocatoria de las elecciones, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 20 de la Constitución."

3. Constitució Espanyola de 1978, article 20: "*1. Se reconocen y protegen los derechos:*

a) A expresar y difundir libremente los pensamientos, ideas y opiniones mediante la palabra, el escrito o cualquier otro medio de reproducción.

b) A la producción y creación literaria, artística, científica y técnica.

c) A la libertad de cátedra.

d) A comunicar o recibir libremente información veraz por cualquier medio de difusión. La ley regulará el derecho a la cláusula de conciencia y al secreto profesional en el ejercicio de estas libertades.

2. El ejercicio de estos derechos no puede restringirse mediante ningún tipo de censura previa.

3. La ley regulará la organización y el control parlamentario de los medios de comunicación social dependientes del Estado o de cualquier ente público y garantizará el acceso a dichos medios de los grupos sociales y políticos significativos, respetando el pluralismo de la sociedad y de las diversas lenguas de España.

4. Estas libertades tienen su límite en el respeto a los derechos reconocidos en este Título, en los preceptos de las leyes que lo desarrollen y, especialmente, en el derecho al honor, a la intimidad, a la propia imagen y a la protección de la juventud y de la infancia.

5. Sólo podrá acordarse el secuestro de publicaciones, grabaciones y otros medios de información en virtud de resolución judicial."

4. En primer lloc, aquesta Junta ha de delimitar l'objecte d'anàlisi en aquesta resolució i, per consegüent, quines són les actuacions denunciades, tal i com es desprèn dels escrits presentats pel representant del Partit

Junta Electoral de les Illes Balears

Popular, així com d'una visualització dels documents escrits i dels llocs web assenyalats a la denúncia.

Es tracta de la campanya denominada "PENSA-HI", promoguda per la *Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes (FAPA)* des del 9 d'abril de 2015.

Aquesta campanya consisteix en una sèrie d'actes de diversa naturalesa (símbol d'una mà amb el dit índex fermat amb un cordill verd, acte de presentació a la Plaça del Tub de Palma de Mallorca, mesa informativa a "El dia de l'Àngel", informe sobre dades estadístiques en matèria educativa, gràfics comparatius i fotografies de persones que donen suport a la iniciativa, pàgina "PENSA-HI" a Facebook i a Twitter).

A través d'aquest conjunt d'actuacions, la FAPA manifesta la seva protesta contra l'acció educativa duta a terme pel Govern de les Illes Balears en aquesta darrera legislatura, presidit pel Sr. José Ramón Bauzá, i expressa les seves reivindicacions tant en actes realitzats a llocs públics, com també a través de la pàgina web de la FAPA i als portals Facebook i Twitter, amb el nom de la comunitat "PENSA-HI".

En aquesta campanya denunciada, òbviament no s'hi poden integrar els articles ni les opinions periodístiques que no reproduïxen literalment les manifestacions efectuades pels representants de la FAPA, ni tampoc les opinions personals formulades o els documents inserits per persones i entitats diferents de la FAPA a internet, especialment a les pàgines corresponents de les xarxes socials.

5. Els actes de campanya electoral, destinats a la captació de sufragis o a l'obtenció de vots a favor d'una opció política determinada estan limitats temporalment (quinze dies, article 51 LOREG) i subjectivament (article 50.4 de la LOREG "*el conjunto de actividades lícitas llevadas a cabo por los candidatos, partidos, federaciones, coaliciones o agrupaciones (...)*").

L'article 50.5 prohibeix a les persones jurídiques distintes de les esmentades a l'apartat 4 del mateix precepte "*realizar campaña electoral a partir de la fecha de la convocatoria de las elecciones, sin perjuicio de lo establecido en el artículo 20 de la Constitución.*" És a dir, no podran realitzar activitats encaminades i dirigides bàsicament a orientar el vot dels electors cap a un sentit determinat des que les eleccions són convocades, però l'article salvaguarda la llibertat d'expressió, la llibertat de producció i creació literària, artística, científica i tècnica, la llibertat de càtedra i el dret a comunicar i rebre lliurement informació veraç.

Junta Electoral de les Illes Balears

L'exercici lliure, igual, secret i voluntari del dret de vot per part dels ciutadans cridats a les urnes constitueix el postulat bàsic de la democràcia (article 1.1 CE). La preservació d'aquestes característiques del vot, evitant-ne les influències no considerades legítimes per la llei, és un objectiu que s'ha de perseguir i obtenir durant el període electoral.

Per això, per una banda, no es poden realitzar actes destinats a la captació de vots per part de "*los candidatos, partidos, federaciones, coaliciones o agrupaciones*" fins el moment legalment fixat per a la campanya electoral (article 51 LOREG).

I, per una altra banda, els subjectes distints dels esmentats (l'article 50.5 LOREG parla de "*personas jurídicas*") no poden efectuar aquestes actuacions encaminades a dirigir el vot dels destinataris des de la convocatòria de les eleccions fins a la finalització d'aquestes. La campanya electoral els està vetada.

No obstant això, òbviament, aquesta protecció de l'exercici lliure i voluntari per part dels ciutadans del seu dret de sufragi actiu té una sèrie de límits, assenyalats a l'article 50.5 LOREG per referència a l'article 20 de la Norma Fonamental, i, pel que aquí respecta, la llibertat d'expressió i el dret a comunicar i rebre informació veraç.

6. La FAPA és una federació d'associacions de pares i mares d'alumnes. L'objecte d'aquesta persona jurídica és la protecció, la promoció i la defensa dels interessos i drets propis dels educands, per a la consecució del qual pot legítimament realitzar actes de protesta enfront de polítiques educatives que considera lesives, així com efectuar reivindicacions a fi de millorar la situació educativa.

La FAPA durant tota aquesta darrera legislatura (2011-2015) ha vengut donant suport i promovent actuacions en les quals ha mostrat el seu rebuig a decisions del Govern.

La campanya "PENSA-HI" és un conjunt més d'actes de protesta enfront de la política educativa del govern actual, però, en efectuar-se en període electoral, ha de respectar el límit de no estar encaminada essencialment a orientar i dirigir la voluntat del vot dels ciutadans.

Altra qüestió diferent és que la protesta en si pugui ocasionar lògicament un estat d'opinió en les persones. No obstant això, el límit infranquejable d'aquesta campanya de queixa i reivindicació el constitueix que no pot tenir com a objectiu primordial dirigir el sentit dels sufragis, ja que aquesta

Junta Electoral de les Illes Balears

activitat es troba limitada al període de campanya electoral i exclusivament es pot realitzar pels subjectes participants en el procés electoral (article 50.4 LOREG).

7. De les actuacions integrades a la campanya "PENSA-HI", desenvolupades en actes públics, els informes sobre dades publicades pel ministeri i la conselleria competents en matèria educativa, els símbols físics, les fotografies de persones adherides al moviment, els gràfics comparatius, no es desprèn que tinguin com a finalitzat primordial l'orientació del sentit del vot dels electors cap a formacions polítiques concretes.

Es tracta d'una acció de protesta, informativa i reivindicativa que s'integra dins de l'exercici legítim de la llibertat d'expressió i del dret a comunicar lliurement informació veraç, integrats en els drets fonamentals de l'article 20.1 a) i d) CE, amb la protecció conferida per l'article 53.1 CE, i fixats com a límit positiu dels actes que poden desenvolupar les persones jurídiques en el procés electoral (article 50.5 LOREG).

Alguns dels continguts d'aquest conjunt d'actuacions "PENSA-HI", sense constituir campanya electoral, per no col·legir-se que vagin encaminats a dirigir el sentit del vot, poden, no obstant això, ocasionar en els ciutadans una certa confusió sobre la vertadera identitat dels promotors, tals com la inserció a Facebook de fotografies de líders polítics que es presenten com a candidats als distints processos electorals ja convocats, així com certs gràfics comparatius entre la gestió de l'anterior govern (denominat *Pacte de Progrés*, que integrava certes formacions polítiques) i del dirigit pel partit polític actualment en el poder (*Partit Popular*), amb al·lusió a aquestes denominacions.

En conclusió, aquesta Junta no aprecia que la campanya "PENSA-HI" promoguda per la FAPA constitueixi un conjunt d'actes de campanya electoral, per la qual cosa s'ha de desestimar la denúncia presentada pel representant del *Partit Popular*.

8. Article 21 de la Llei Orgànica del règim electoral general, sobre recursos.

Acord

- I- DESESTIMAR la denúncia presentada el 20 d'abril de 2015, ampliada el 22 d'abril següent, pel representant del Partit Popular contra la campanya "PENSA-HI" promoguda per la FAPA.

Junta Electoral de les Illes Balears

- II- Comunicar aquest acord al representant general del Partit Popular i al representant de la FAPA.
- III- D'acord amb l'establert a l'article 21.2 de la Llei Orgànica del règim electoral general, contra aquest acord es pot interposar recurs davant aquesta Junta en el termini de les 24 hores següents a la seva notificació, sense perjudici del que es disposa a l'apartat segon punt 1 de la Instrucció 11/2007, de 27 de setembre, de la Junta Electoral Central.

Palma, 28 d'abril de 2015

El president de la Junta Electoral

Gabriel Fiol Gomila

